

Kaupunginvaltuusto	§ 8	13.02.2017
Kaupunginhallitus	§ 51	20.02.2017
Sivistys- ja tulevaisuuslautakunta	§ 59	28.05.2019
Kaupunginhallitus	§ 28	20.01.2020

Maksuttoman varhaiskasvatuksen toteutuksen selvittämistä koskeva valtuustoaloite

69/00.02.00/2017

KV 13.02.2017 § 8

Valtuutettu Sanni Grahn-Laasonen luki maksuttoman varhaiskasvatuksen toteutuksen selvittämistä koskeneen seuraavan valtuustoaloitteen:

”Forssassa laadukas, pedagogisesti vahva varhaiskasvatus vaikuttaa myönteisesti lasten myöhempään koulutiehen ja menestymiseen opinnoissa, sosiaaliin suhteisiin ja yhteiskunnassa pärjäämiseen. Varhaiskasvatus tasaa kotitaustasta johtuvia lähtökohtia ja sosioekonomisten ryhmien välisiä eroja oppimistuloksissa. Osallistuminen varhaiskasvatukseen on erityisen hyödyllistä haavoittuvimmissa oloissa eläville lapsille. Laadukas varhaiskasvatus ehkäisee syrjäytymistä.

Suomalaiset lapset osallistuvat varhaiskasvatukseen kansainvälisesti vertaillen vähän. Erityisen ongelmallista on se, että varhaiskasvatukseen osallistuvat vähiten ne lapset, jotka hyötyisivät siitä eniten. Varhaiskasvatuksessa ovat aliedustettuina matalasti koulutettujen vanhempien ja maahanmuuttajaperheiden lapset. Varhaiskasvatusmaksut ovat myös kannustinloukku, joka tekee työnteosta ja työn vastaanottamisesta vähemmän kannattavaa erityisesti pieni- ja keskituloisille.

Forssan kaupungin strategiaan kuuluu ajatus lapsiystävällisestä kaupungista. Tulevaisuuden kunnassa, josta sosiaali- ja terveystyöt ovat siirtyneet maakunnan vastuulle, laadukkaalla varhaiskasvatuksella on suuri merkitys vetovoimatekijänä. Pelkosenniemi ja Kustavi ovat Suomessa ensimmäisiä kuntia, jotka ovat päättäneet siirtyä maksuttomaan varhaiskasvatukseen. Helsingin kaupungissa on päätetty selvittää maksutonta varhaiskasvatusta.

Edellä esitetyn perusteella me allekirjoittaneet esitämme, että Forssan kaupunki selvittää, miten puolipäiväisesti maksuton varhaiskasvatus voitaisiin toteuttaa Forssassa (20 tuntia viikossa, muulta ajalta voitaisiin periä kohtuullisia maksuja), millaisia kustannuksia maksuttomuudesta syntyisi ja mitkä olisivat muutoksen arvioidut vaikutukset varhaiskasvatuksen kysyntään ja palvelun käyttöön eri väestöryhmissä. Lisäksi esitämme, että Forssan kaupunki selvittää, millaisia posi-

tiivisia vaikutuksia puolipäiväisesti maksuttomalla varhaiskasvatuksella olisi työllisyyteen ja perheiden toimeentuloon sekä Forssan kaupunkikuvaan lapsiystävällisenä kaupunkina.”

Sanni Grahn-Laasosen lisäksi aloitteen olivat allekirjoittaneet valtuutetut Merja Augustin, Arto Heino, Päivi Honkala, Anita Joenpalo, Ilkka Joenpalo, Riikka Kinnunen, Keijo Koskimies, Marjo Kotioja-Partanen, Aila Lahtinen, Sami Latva, Emmi Lintonen, Matti Luostarinen, Jaana Lähteenkorva, Pekka Murtolahti, Tuulia Nieminen, Mika Penttilä, Tarja Rajahalme-Tahvanainen, Ossi Stenholm, Mikko Suomi, Matti Uutela, Ritva Vastamäki, Tuula Ylander ja varajäsen Marjut Kallioinen.

Päätös: Valtuusto lähetti aloitteen kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

KH 20.02.2017 § 51

Va. kaupunginjohtaja: Kaupunginhallitus antaa sivistys- ja tulevaisuuspalveluiden toimialalle tehtäväksi laatia aloitteessa tarkoitettua asiaa koskeva selvitys ja mahdollinen toimenpide-esitys kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Päätös: Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen.

SITLA 28.05.2019 § 59

Varhaiskasvatuksen maksuttomuuden vaikutuksia eri väestöryhmiin ja työllisyyden kehitykseen on haasteellista tutkia, koska kaupunkiorganisaatiossa ei ole käytettävissä tietoja varhaiskasvatuksen asiakkaista ja alle kouluikäisten lasten perheistä väestöryhmittäin. Huolimatta varhaiskasvatusmaksujen määräytymisen perusteiden muutoksista, joilla varhaiskasvatusmaksut ovat alentuneet, varhaiskasvatuspalvelujen maksuttomuus epäilemättä vaikuttaa positiivisesti perheiden toimeentuloon sekä lisää yhdenvertaisuutta osallistua ko. palveluihin. Lapsiystävällisen Forssan imagoon maksuttomuus sopii luonnollisesti erinomaisesti.

Ko. maksuttomuuden taloudellisia vaikutuksia selvitettiin varhaiskasvatuksen kustannuslaskentaan erikoistuneen Vertikal Oy:n toimesta keväällä 2017. Toimeksiannon mukaisesti ko. selvityksessä laskettiin maksuttomuuden eri vaihtoehtojen nettokustannukset. Laskenta toteutettiin vuoden 2016 todellisilla luvuilla talous- ja lapsitietojen osalta. Maksuttomuuden vaihtoehtoina selvitettiin 20 viikkotunnin maksuttomuus koskien sekä 3-5 –vuotiaita että 1-5 –vuotiaita varhaiskasvatuspalveluita käyttäviä lapsia. Selvityksen lopputulemat maksuttomuuden kustannuksista olivat koko alle esiopetusikäisten ikäluokan osalta nettona enintään 950 000 euroa ja 3-5-vuotiaiden osalta enintään 750 000 euroa. Maksuttomuuden vaikutukset koostuivat palvelutarpeen kasvuun liittyvistä tila-,toiminta- ja henkilöstökustannuksista sekä asiakasmaksujen vähenemisestä.

Vertikalin edustaja esitteli selvityksen tuloksia kaupunginhallituksen kokouksessa 22.5.2017.

Koska taloudelliset vaikutukset maksuttomuuden osalta todettiin selvityksessä merkittäviksi, päätös mahdollisesta maksuttoman varhaiskasvatuksen toteuttamisesta siirrettiin vuoden 2018 talousarvion yhteydessä tehtäväksi. Ennen em. talousarvionlaadintaa tuli tiettäväksi, että valtakunnallisesti valmisteltiin hanketta, jossa opetus- ja kulttuuriministeriö tulisi jakamaan erityisavustusta kokeilussa, jossa viisivuotiaiden lasten varhaiskasvatuksesta 20 viikkotuntia olisi maksutonta. Tehtiin päätös asian valmistelusta siten, että voidaan hakeutua ko. kokeiluun.

Sivistys- ja tulevaisuuslautakunta teki 20.2.2018 (§24) päätöksen erityisavustuksen hakemisesta ja hakeutumisesta valtakunnalliseen kokeiluun viisivuotiaiden 20 viikkotuntin maksuttoman varhaiskasvatuksen toteuttamiseksi toimintakaudelle 2018-2019. Forssa hyväksyttiin kokeiluun ja maksuttomuutta toteutetaan siis tällä hetkellä.

Sivistysjohtaja: Sivistys- ja tulevaisuuslautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että se merkitsee edellä olevan selostuksen tiedoksi ja toteaa valtuustoaloitteen tulleen loppuun käsitellyksi.

Päätös: Lautakunta hyväksyi päätösesityksen.

KH 20.01.2020 § 28

Kaupunki jatkaa maksutonta varhaiskasvatusta edelleen vuosina 2020 - 2021.

Kaupunginjohtaja: Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee edellä olevan selostuksen tiedoksi ja toteaa valtuustoaloitteen tulleen loppuun käsitellyksi.

Päätös: Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen.